

TRYGGARE SVERIGE

Det "viktigaste" först

- **Vad är Stiftelsen Tryggare Sverige**
 - En professionell NGO (non governmental organi:
 - Partipolitiskt och religiöst obunden
 - Drivs i form av en allmännyttig stiftelse
 - Inget bakomliggande vinstintresse
 - Tar inga statsbidrag
 - Utgår från ett MR-perspektiv
 - Bygger på forskning och beprövad erfarenhet

Twitter: @TryggareSverige

WWW: tryggaresverige.org

Epost: info@tryggaresverige.org

Stiftelsen Tryggare Sverige

- **Säkerställa hjälp till brottsdrabbade**
 - säkerställa att de som drabbas av brott alltid får hjälp, stöd och skydd
 - Om de som drabbas upplever att de får sina rättigheter tillgodosedda ökar förtroendet för samhället i allmänhet och för rättväsendet i synnerhet
- **Främja brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete**
 - Förbättringar kräver aktörer som kan och vågar angripa frågeställningarna och problemen på nya sätt och med nya infallsvinklar.

Tre huvudkrav

- **BROTTE**: att samtliga brott som kommer till myndigheternas kännedom blir föremål för utredning till lägsta godtagbara standard
- **SKOLAN**: att det råder nolltolerans mot hot och våld i våra skolor
- **KOMMUNEN**: att kommunerna måste kunna hjälpa, stödja och ytterst skydda de som drabbas brott

Vår verksamhet: en tankesmedja

- Konferenser/seminarier/debattkvällar
- Studieresor (New York, London, Wien, Amsterdam)
- Forskning
- Utbildningar
 - Hot och riskbedömningar
 - Brottsförebyggande arbete
 - Situationell brottsprevention
- Viktimologiskt nätverk
- Nationella brottsofferveckan 2018
18-23 februari 2018, Stockholm
- Brottsförebyggande nätverksträff
24-25 januari 2018, Stockholm

Vår verksamhet: konsultuppdrag

- Trygghetsmätningar
- Trygghetsanalyser
 - Besiktningar
 - Organisation
- Trygghetsvandringar
- Trygghetsprogram
- Trygghetscertifiering
- Trygghetskonsultation

Centrum för
Situationell
Brottsprevention

Våra projekt

- **Trygghet i boende**
 - Göteborg, SB, Sigtuna, JM, Skanska
- **Trygghet i kollektivtrafiken**
 - SL/MTR, Örebro, Skånetrafiken
- **Trygghet i skolan**
 - Göteborg, Norrtälje, LINK Arkitekter
- **Trygghet i kommersiella lokaler**
 - Vasakronan
- **Trygghet på offentliga platser**
 - Bankomat, Täby torg
- **Trygghet under byggtiden**
 - Skanska

BAKGRUND

Bakgrund

Viktiga utgångspunkter i arbetet för att kunna öka tryggheten:

- **Definiera trygghetsbegreppet**
 - En gemensam definition kring trygghetsbegreppet

- **Operationalisera definitionen**
 - Att göra den praktiskt användbar i varje enskild verksamhet

- **Mät och följ upp resultat**
 - Att ta fram mätbara indikatorer för att följa upp och utvärdera

Definition av trygghet

- **Säkerheten** är individens faktiska risk att utsättas för brott och ordningsstörningar

- **Trygghet** är individens upplevelse av säkerheten/risken

Definition av trygghet

- **Trygghet** beror således bland annat på rädslan/oron att utsättas för brott och ordningsstörningar vilket bygger på fyra faktorer:
 - Känslan av **kontroll**
 - **Tillit** till samhället och andra människor
 - Anhörigas och **andras säkerhet**
 - Tron på den **egna förmågan** att förhindra samt förmågan hantera eventuella konsekvenser av att utsättas för brott eller ordningsstörningar

Definition av trygghet

- Först när det är säkert kan arbetet med ökad trygghet påbörjas.
- Det finns också vissa områden där den fysiska miljöns utformning är sekundär, där enskilda individer eller grupperingar dominerar.
- Det är viktigt att alltid arbeta med säkerheten först
 - framför allt genom en ökad formell social kontroll
 - genom fysiska insatser som hinder
 - ta bort/begränsa ytor som är svåra att övervaka.

Varför fokusera på trygghet?

Social hållbarhet bygger på trygghet!

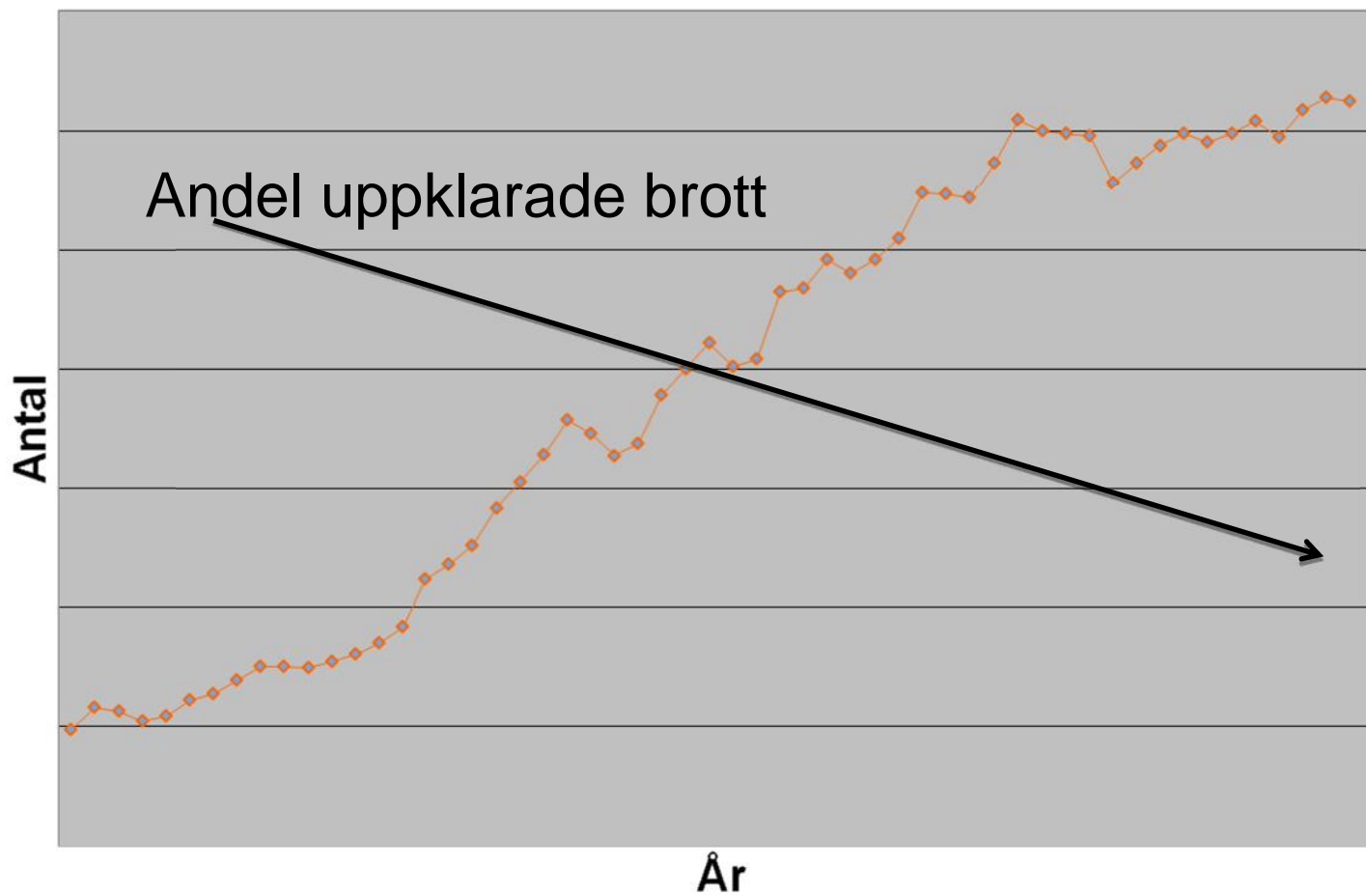
Varför fokusera på trygghet? (forts.)

Globala Målen och Agenda2030

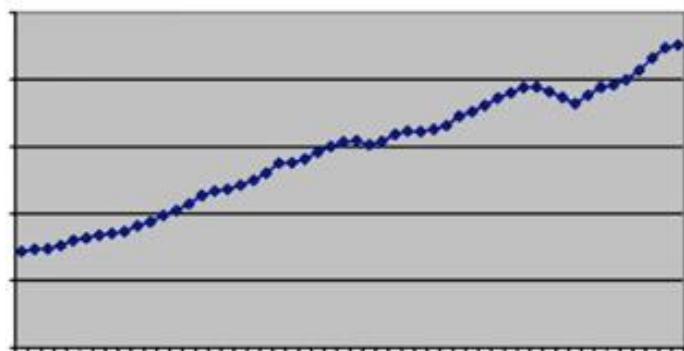

SITUATION

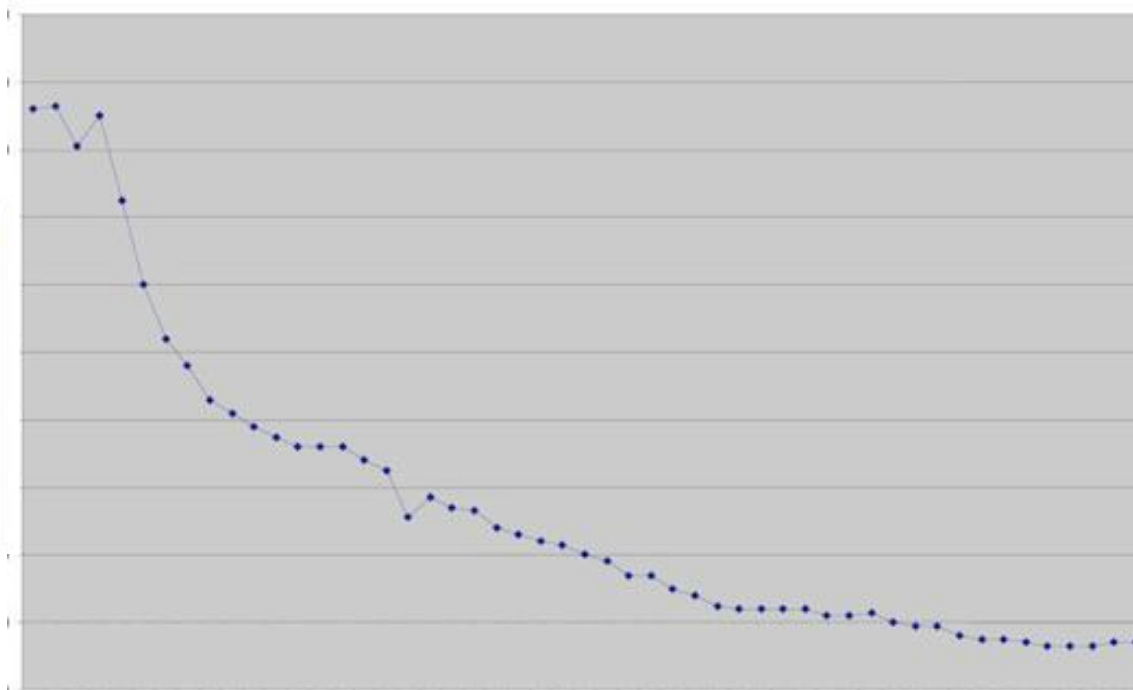
Polisanmälda brott

Jämfört med...

BNP

Dödliga trafikolyckor

SITUATION

- Mängdbrott i form av bilbrott och våld i offentlig miljö minskar
- Även det dödliga våldet fortsätter att minska
- Både NTU och lokala kartläggningar indikerar att "tryggheten" minskar
- Alkoholmissbruket tycks minska, framför allt bland ungdomar

Samtidigt har följande skett:

- Den grova och organiserade brottsligheten har fått fotfäste och breddar sig och blir samtidigt mer specialiserad med konsekvensen att brott som narkotikahandel, utpressning och människohandel ökar (NOA, 2015; RKP 2014; Svenson & Friberg, 2012)
- Det samma gäller brott som övergrepp i rättssak, olaga hot samt ekonomisk brottslighet och bedrägerier (Brå, 2015; NOA 2015)

SITUATION (fortsättning)

- Till det kommer en allvarlig situation i flera förortsområden med social oro, upplopp, gängkriminalitet och otrygghet (TS m.fl. 2011)
- Det finns enklaver i Sverige där svensk lag inte längre gäller (Brå 2015)
- Brott mot förtroendevalda tycks bli ett allt större problem (se t.ex. Brå 2014:9; TS 2014) och våld och hot i arbetslivet ökar (Wikman, 2012)
- Brott i nära relationer fortsätter att vara ett allvarligt samhällsproblem (NCK 2014:1; SOU 2014:49)

UTMANINGAR

Trygghetspolarisering

Trygghetspolarisering (forts.)

Kvinnornas otrygghet enligt NTU (2017)

- > 25% otrygga i sitt bostadsområde
- > 30% otrygga i sitt bostadsområde kvällstid
- 15% avstår från att gå ut kvällar/nattar
- 50% otrygga i "utsatta områden"

Efterfrågan på Gated communities

LÖSNING

Lösning

- **Utgå från kunskapen om brottslighetens kostnader**
Vi vet idag vad brottsligheten varje år kostar samhället. Det innebär att det finns enorma belopp att spara genom ett utvecklat lokalt brottsförebyggande arbete
- **Klara ut vilken förmåga som krävs**
Klara ut vilken förmåga i form av resurser, utbildning, kompetens, organisation, chefskap etc. som krävs och vilken förmåga som egentligen finns för att minska brottsligheten och öka tryggheten
- **Arbeta med situationella lösningar**
Komplettera den traditionella sociala preventionen med så kallad situationell brottsprevention i syfte att minska sannolikheten för att brott begås genom att göra brotten mindre lönsamma, mer riskabla och svårare att utföra

Använd befintlig kunskap!

- **Situationell brottsprevention**

Minska lönsamheten, Öka risken, Försvåra utförandet

- **Placemaking**

Skapa attraktiva, levande och trygga offentliga miljöer

- **Programmering**

Profilera en plats genom sociala aktiviteter och användning

- **”Hela platsens betydelse”**

En förutsättning för att utveckla trygga samhällen

Situationell brottsprevention

Rutinaktivitetsteorin
Cohen & Felson, 1979

Broken Windows-teorin
Kelling & Wilson, 1982

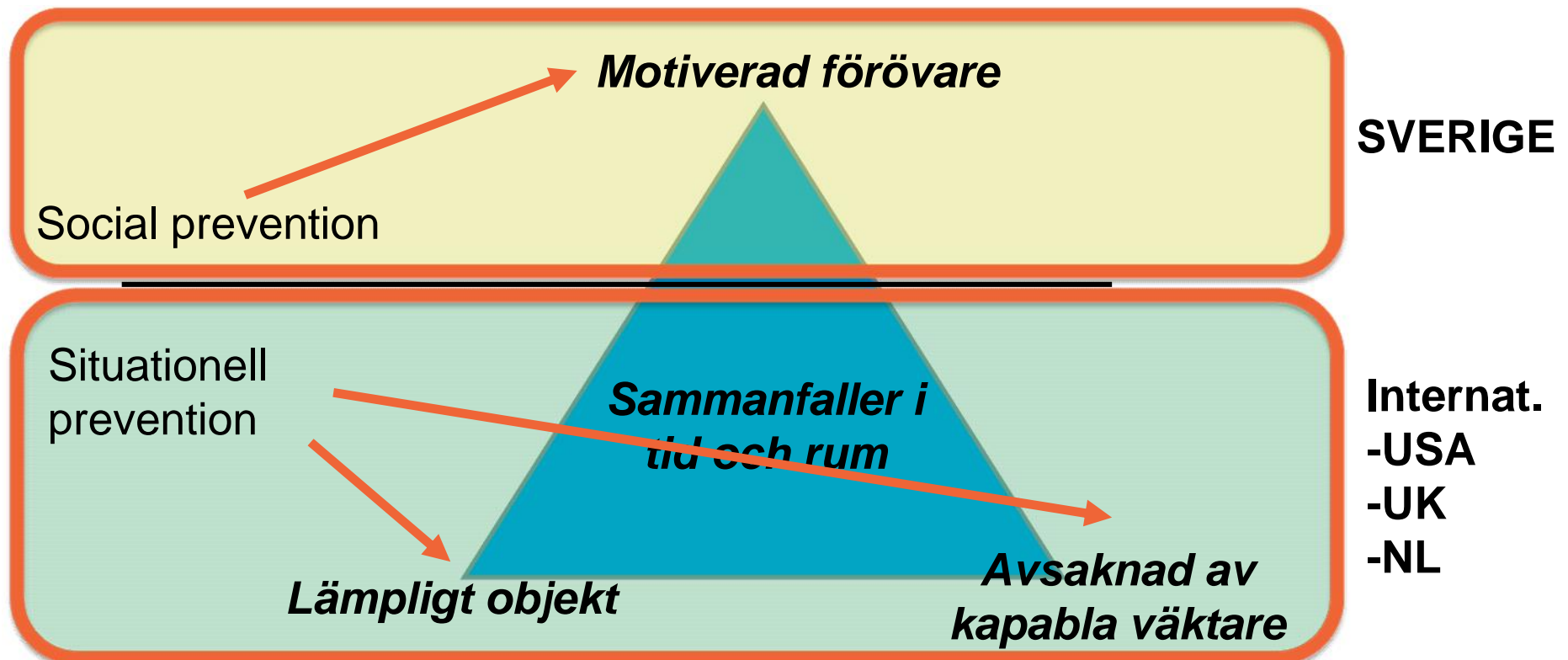
Placemaking
Jacobs & Whyte, 1960

Hot Spots
Ratcliffe m. fl., 2004

**Prospect, refuge and
escape**
Fisher & Nasar, 1992

Rutinaktivitetsteorin (Cohen & Felson)

- Att bara fokusera på förövaren är inte nog
- Vi måste arbeta med de andra faktorerna också

Feministisk stadsplanering

Syftet är att främja en utformning av städer som är inkluderande och hållbara för alla.

Feministisk stadsplanering är ett koncept som tar särskild mer hänsyn till kvinnor än män i utformning av platser.

- Vardagliga aktiviteter och blandade funktioner
- Inblandning av kvinnor i tidigaste skedet
- Jämn könsfördelning (att mäta & följa upp)

Feministisk stadsplanering Wien, Österrike

Staden har antagit en "Gender-Mainstreaming"-policy.

- Inrättat en avdelning för jämställdhetsintegrering.
- Strukturerade riktlinjer för stadsplanering som inkluderar att utvärdera kvinnornas diskriminering och behov i staden.
- **Konkreta projekt** med fokus på kvinnors hem (Frauen-Werk-Stadt) och offentliga platser (Mariahilf)
- **Fokusaspekter:** varierat dagligt resmönster, tillgänglighet, kollektivtrafik, belysning, bredare trottoar, blandade funktioner.

Business Improvement Districts (BID)

Syftet är att samla lokala aktörer för att utveckla och förvalta ett geografiskt avgränsat område.

Målet är att skapa attraktiva, trygga platser.

- Ett sätt att kräva ansvar
- Fysiska åtgärder samt aktiviteter
- Förbättrat rykte samt ökade fastighetspriser

I New York har BID-tanken hjälpt till att få ner kriminaliteten med 80% på 10 år!

I Sverige nyligen några försök i tex Malmö, Göteborg, Stockholm

INFÖR VALET 2018

Våra krav

- att staten, kommunerna och landstingen **skyddar våra politiska företrädare** så att de inte utsätts för hot och våld samt i övrigt också skyddar valprocessen och själva valet från att riskera att påverkas eller manipuleras,
- att staten och kommunerna kan visa vad man tänker göra för att **höja den brottsbekämpande förmågan till lägsta godtagbara nivå.**
 - I denna del går det inte längre att gömma sig bakom att Statskontorets slutrapportering om tillståndet inom Polisen kommer först efter valet 2018; på valdagen måste samtliga partier kunna i detalj redovisa hur man ser på vilken förmåga som blir nödvändig framöver för att vi ska kunna upprätthålla rättsstatens principer,

Våra krav

- att **staten kan visa vilken strategisk plan** inklusive finansiering som finns för att komma tillrätta med de icke acceptabla förhållanden som råder i de drygt 60 särskilt utpekade områden ”där svensk lag inte alltid gäller”.
 - Planen måste dels beskriva vilken förmåga som olika myndigheter måste ha, dels vilka omedelbara åtgärder respektive åtgärder på 10-20 års sikt, som krävs för att komma tillrätta med tillståndet i dessa områden samtidigt som vi inte tillskapar ytterligare särskilt utsatta områden,
- att staten särskilt kan redovisa hur man ska komma tillrätta med **välfärdsbrottsligheten, bedrägeribrottsligheten, terrorismen/den våldsbejakande extremismen, fotbollshuliganismen** samt hur utvisningen ska gå till av de kanske 100 000 personer som inte får vistas i landet,

Våra krav

- att staten och kommunerna kan visa att man på allvar kommit igång med det **lokala brottsförebyggande arbetet** i respektive kommun,
- att **kommunerna kan redovisa** till vilken lägsta godtagbara standard man **bedriver arbetet** med att hjälpa, stödja och skydda de som drabbas av brott,
- att **Brottsförebyggande rådet** på allvar kan understödja främst statens och kommunernas arbete genom att i detalj kunna redovisa dels hur den samlade brottsligheten ser ut inklusive mörkertalen, dels vad denna brottslighet kostar samhället.

Kontaktuppgifter:

Stiftelsen Tryggare Sverige

www.tryggaresverige.org

info@tryggaresverige.org

08-29 20 00